

AUTONOMIES RIQUES I POBRES

El País Valencià, Catalunya i les Illes tenen dues característiques comunes com a comunitats autònomes: tots tres tenen una renda per habitant lleugerament superior a la mitjana estatal, però tenen, també, un nivell d'inversions públiques inferior a la mitjana.

Entre les comunitats autònomes de l'estat, sempre n'hi ha hagut de més riques i de més pobres. Aquesta realitat, de coneixement general, dugué els redactors de la Constitució de 1978 a establir un mecanisme de redistribució de riquesa, a través del Fons de Compensació Interterritorial. Aquest fons, dotat per al 1985 amb 205.000 milions de pessetes, és una quantitat inclosa en els pressupostos generals de l'estat, de manera inversa al nivell de riquesa.

L'experiència dels últims anys ha demostrat, tanmateix, que, malgrat l'existència d'aquest mecanisme redistributiu, hi ha regions riques que segueixen sent afavorides per l'estat, mentre d'altres n'ixen clarament perjudicades. Seguint el refranyer, podria dir-se que «uns tenen la fama i altres carden la llana». El cas de les comunitats autònomes de règim foral (País Basc i Navarra), que tenen un sistema especial de finançament, n'és el primer exemple, el qual, a més, sembla no tenir cap solució.

Arran dels seus concerts amb l'estat, aquestes dues comunitats recapten tots els impostos estatals, tret dels monopolis fiscals (ga-

Ministeri d'Economia i Hisenda: un repartiment molt discutible.

solina, tabac i alcohol), i després, l'administració central rep dels seus respectius governs autònoms una quantitat denominada cupó, que es negocia any rere any. Aquest sistema, segons tots els estudis del tema autonòmic, té evidents avantatges compara-

tius respecte al règim de finançament de les comunitats autònomes de règim comú.

Repartiment desigual

El País Valencià, Catalunya i les Illes formen

part del grup de quinze comunitats autònomes de règim comú que financen la seua activitat i les seues competències d'acord amb les disposicions de la Llei Orgànica de Finançament de les Comunitats Autònomes (LOFCA). Igual que les altres dotze, aquestes comunitats tenen tres nuclis de finançament. El primer, format pels tributs cedits i la participació fixada en els ingressos estatals, serveix perquè cada govern autonòmic pugui seguir prestant als ciutadans els serveis que abans prestava al govern central.

Un segon nucli de finançament, integrat pels recàrrecs en impostos estatals i pels tributs propis que cada comunitat vulga establir, serveix perquè les administracions autonòmiques puguin augmentar o millorar els serveis que presten als seus ciutadans.

El tercer i darrer és l'integrat pels recursos provinents del Fons de Compensació Interterritorial, que, segons l'esperit de la seua llei de creació, ha de servir per a augmentar progressivament la solidaritat entre les diverses comunitats autònomes.

D'acord amb les xifres obtingudes en els pressupostos generals de l'estat per a 1985, la suma del percentatge de participació en els impostos estatals, els

Dues autonomies cueres.

tributs cedits i el Fons de Compensació Interterritorial, suposa 734.000 milions de pessetes per al conjunt de les quinze comunitats autònomes de règim comú. Però aquesta quantitat, sense deixar de ser important, no suposa ni de bon tros el 18 per 100 dels ingressos totals de l'estat.

En la pràctica, açò suposa que, els quatre bilions restants d'ingressos estatals, els gasta o els inverteix directament l'estat. Les despeses corrents, integrades fonamentalment per sous i pensions de funcionaris, més les compres normals de l'estat, no augmenten ni minven de manera important la riquesa d'unes comunitats o d'altres. Des del punt de vista pressupostari, el factor que de veritat intervé en la

ENCARA NO SOU SOCI D'ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ?

Butlletí d'inscripció

1r. cognom 2n.

Num. Professió

Lloc de naixement Any

Domicili Població

Districte postal Tel. part. Domicili del treball

Població Tel. treball S'ha fet soci d'Acció Cultural del País Valencià, amb una quota trimestral de (feu una creu on calga):

..... mil
 mil cinc-cents
 tres mil
 pessetes (quantitat superior a fixar pel soci)

Domiciliació bancària

En N

Carrer Població

Banc/caixa Agència

Carre Població

Província Compte corrent
 Distingits senyors: Llibreta Núm.

Els pregue que atenguen, amb càrrec al meu compte i fins a nova ordre, els rebuts de ples que trimestralment els presentarà Acció Cultural del País Valencià

..... de de 198

C. Moralin, 15 8a Tel. 96 351 17 27 València 46002

Firma

creació de riquesa és la inversió pública, i ací és on rau el problema, perquè l'estat continua invertint més en algunes comunitats més riques que la mitjana, mentre d'altres suporten un preu comparativament molt superior en la redistribució dels diners públics.

Vents de l'oest

En xifres concretes, i sumant les inversions de l'estat més les derivades del Fons de Compensació Interterritorial, la inversió pública total per habitant a Espanya durant 1985 serà de 14.104 pessetes. Només quatre comunitats autònomes es troben per sota d'aquesta xifra mitjana, i tres de les quatre són, precisament, el País Valencià, Catalunya i les Illes.

És veritat, i aquest és justament un dels arguments adduïts més d'una vegada pel govern central, que les comunitats autònomes esmentades tenen una renda mitjana per habitant superior a la de l'Estat espanyol. En concret, segons les dades estadístiques disponibles, que són de 1981, la renda mitjana per habitant a Espanya és de 434.343 pessetes/any. Les Illes en tenen 545.950 per habitant i any, Catalunya 513.231 i el País Valencià 472.176.

Però no és menys cert que de les quinze comunitats autònomes de règim comú, n'hi ha unes altres cinc que també gaudeixen d'una renda per habitant superior a la mitjana. Així, Madrid té 522.891 pessetes per habitant i any, xifra superior a la de Catalunya i el País Valencià, igual que les 521.786 pessetes per habitant i any de la Rioja. Les altres tres comunitats amb rendes superiors a la mitjana són Ara-

Deute públic de les comunitats autònomes fins el desembre de 1984, en milions de pessetes

Comunitats	Total
País Basc.....	25.530
Catalunya.....	22.000
Andalusia.....	6.750
Múrcia.....	1.835
Astúries.....	3.793
Galícia.....	3.000
Castella-La Manxa.....	2.000
Castella-Lleó.....	1.468
País Valencià.....	5.000
Aragó.....	2.000
Canàries.....	2.500
Les Illes.....	1.250
TOTAL.....	77.126

gó (447.215 pessetes), Astúries (460.086 pessetes) i Cantàbria (467.148 pessetes per habitant i any).

Doncs bé, tret d'Astúries, que acompanya els nostres tres països, la resta de les comunitats autònomes, independentment de la renda per habitant, compten amb un nivell

d'inversions públiques per damunt de la mitjana. En concret, Aragó ocupa el tercer lloc d'inversions públiques per habitant, la Rioja el quart i Madrid el sisé. Cantàbria, en l'onzé lloc, tindrà enguany una inversió pública per habitant molt poc superior a la mitjana de l'estat.

Inversions públiques totals en cada comunitat autònoma de règim comú per a 1985, en pessetes per habitant

Múrcia.....	25.336
Extremadura.....	24.999
Aragó.....	21.093
Rioja.....	20.819
Galícia.....	17.798
Madrid.....	17.529
Canàries.....	17.283
Castella-Lleó.....	16.552
Andalusia.....	16.201
Castella-La Manxa.....	15.895
Cantàbria.....	15.336
MITJANA ESTATAL.....	14.104
Les Illes.....	12.337
Astúries.....	11.021
País Valencià.....	8.573
Catalunya.....	6.203

Totes aquestes xifres duen a una primera conclusió: el Fons de Compensació Interterritorial no ataca el fons del problema, perquè la resta de les inversions públiques en cada comunitat autònoma continuen incrementant en certa manera els desequilibris.

Aplicant fins a les darreres conseqüències el criteri de la solidaritat interregional, seria més lògic que totes les comunitats autònomes amb renda superior a la mitjana tinguessen unes inversions públiques inferiors a les que correspondrien a les comunitats més pobres. La realitat és, tanmateix, que els Països Catalans sí que suporten efectivament el pes de la solidaritat, mentre Madrid, Aragó, Rioja i Cantàbria tenen més suport oficial que d'altres regions més pobres.

Amb tot, el problema no és nou. Catalunya, el País Valencià i les Illes, des de 1982, reben, fins i tot, any a any, un nivell d'inversió pública total per habitant molt inferior la mitjana. Madrid i Aragó, per contra, han figurat des d'aquell any entre les comunitats autònomes més afavorides per la inversió estatal.

Un altre tema polèmic en els darrers mesos ha estat l'endeutament. Dues de les nostres tres comunitats autònomes han estat de les què, a fi de poder atendre les seues despeses, han acudit a l'emissió de deute públic. Catalunya tenia, el 31 de desembre de 1984, un total de 22.000 milions de pessetes emesos. València comptava només amb 5.000 milions de pessetes i les Illes no n'han emès encara. Sumant ambdues quantitats, els 27.000 milions de pessetes resultants equivalen a un 35% del total de deute autonòmic emés fins ara.